

Himmerland
J.nr. NST-422-01064
Ref. idmpe
Februar 2016**Sammenfattende redegørelse – Natura 2000 område nr. 222,
Villestrup Ådal**

Denne sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Redegørelsen er udarbejdet med afsæt i miljørapporten til forslag til Natura 2000-plan, og er anvendt som beslutningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planens vedtagelse.

Redegørelsen består af en overordnet redegørelse for Natura 2000-planens miljømål og de indsatser, der planlægges gennemført inden for området. Den endelige gennemførelse af de planlagte indsatser fastsættes i konkrete aftaler eller afgørelser, som følger op på kommunale handleplaner samt statslige drifts- og plejeplaner, hvorfor der ikke kan foretages en konkret vurdering på arealniveau i denne redegørelse.

Den gældende Natura 2000-plan gælder for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer frem til 2021, mens den nye Natura 2000-plan, som gælder fra 2016 til 2021 fastlægger indsatsen for de skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovpligtige. Der sker ikke en ændring af indsatsen for disse arealer som følge af den nye plan. Indsatsen er dermed vurderet i miljørapporten for planperioden 2009-2015, og er derfor ikke vurderet på ny.

Formålet med Natura 2000-planerne og planernes miljøpåvirkning

Natura 2000-planerne har til formål at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Indsatsen gennemføres ved at iværksætte foranstaltninger, der medvirker til at sikre naturtyperne samt medvirker til, at den pleje, der er nødvendig for en række lysåbne naturtyper, gennemføres.

Som det fremgår af afsnit 1.3 i miljørapporten, vil Natura 2000 planen overordnet set have en betydelig positiv indvirkning på den biologiske mangfoldighed. Indsatsen for at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, der er omfattet af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, vil også have en positiv indflydelse på øvrige arter og naturtyper i området.

I Natura 2000-område nr. 222 gennemføres der en indsats for at forbedre levestederne for arterne på udpegningsgrundlaget, så levestedet får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på allerede beskyttede naturarealer eller i tilknytning til

eksisterende ynglelokaliteter, og Naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal.

I Natura 2000-område nr. 222 arbejdes der for at sikre en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur og efter naturbeskyttelseslovens § 3, og indsatsen vurderes derfor ikke som udgangspunkt at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Der igangsættes en udvidelse af overdrev og rigkær med henblik på at imødegå klimaændringer, mindske randpåvirkninger og etablere større driftsenheder. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på eller i tilknytning til allerede beskyttede naturarealer, og naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal. Der gennemføres en plejeindsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur, og indsatsen vurderes derfor ikke at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Der gennemføres en indsats for at begrænse forekomsten af invasive arter på naturtyperne tør hede, surt overdrev og rigkær. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur, og indsatsen vurderes derfor ikke at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Det fremgår af miljørapporten for planforslaget, at Natura 2000-planen medvirker til at sikre den biologiske mangfoldighed, hvilket medvirker til at sikre befolkningen større naturoplevelser. Natura-2000 planens indsats vurderes desuden at medvirke til tilbageholdelse af kvælstof, og dermed bidrage til opnåelse af vandområdeplanens mål. Omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer vil medvirke til at begrænse udledningen af CO₂.

Hvordan er miljørapporten taget i betragtning?

Sideløbende med udarbejdelsen af forslag til Natura 2000-planerne har Naturstyrelsen foretaget en vurdering af planernes sandsynlige, væsentlige effekt på miljøet. I miljørapporten for Natura 2000-planen for Natura 2000 område nr. 222 er der foretaget vurderinger af indvirkningen på en række miljøforhold, herunder biologisk mangfoldighed, i forhold til de lokale forhold i dette Natura 2000 område

Det fremgår af miljørapporten, at en konkret vurdering af indsatsens påvirkning af miljøet forudsætter kendskab til, hvor indsatsen konkret gennemføres. Dette fastlægges ved opfølgningen på Natura 2000-planen i de kommende kommunale handleplaner samt i de statslige drifts- og plejeplaner.

Vurderingen af planens sandsynlige væsentlige virkninger på miljøet viste, at foruden en positiv virkning på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne vil indsatsen også have en mindre betydning for opnåelse af vand- og klimamål, idet der sikring og etablering af robuste naturarealer gennem udtagning af lavbundsarealer også bidrager til opnåelse af klimamål ved tilbageholdelse af CO₂ og begrænsning af udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet.

Hvordan er udtalelser, der er indkommet i høringsfasen taget i betragtning?

Forslag til Natura 2000-plan med tilhørende miljørapport for perioden 2016-2021 var i høring i perioden 19. december 2014 til 24. april 2015.

Naturstyrelsen har ikke modtaget høringssvar vedrørende miljørapporten for område nr. 222. Naturstyrelsen har her udarbejdet et generelt høringsnotat for Natura 2000-planerne samt et områdespecifikt høringsnotat, hvor Naturstyrelsens bemærkninger til de indkomne høringssvar fremgår. Høringsnotatet er tilgængeligt på Naturstyrelsens hjemmeside.

Alternativer, der har indgået i miljøvurderingen

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. En sådan prioritering fremgår af planernes afsnit der beskriver de modstridende interesser.

Forøgelse af arealet med kildevæld og rigkær, som er levested for vindelsnegle, kan ske på bekostning af elle-/askeskove, som er opstået ved nylig tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hensynet til at skabe større sammenhængende arealer med kildevæld og rigkær prioriteres således over unge birke- og ellesumpe, som oftest er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere, lysåbne rigkær. Gamle og/eller veludviklede forekomster af ellesumpe og skovbevoksede tørvemoser bevares. Rydning af elle-/askeskove med henblik på genskabelse af kildevæld og rigkær kan ske under forudsætning af, at det samlede areal af elle- og askeskov opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Såfremt der indsættes intensiv græsning i forbindelse med indsats for rigkær eller kildevæld, vil der kunne opstå modstridende interesser mellem disse naturtyper og skæv vindelsnegl eller kildevældsvindelssnegl, hvor disse arter findes, fordi de trives bedst, hvor hele arealet ikke er tæt græsset eller slået. Hvor der lever vindelsnegle, skal der indsættes en passende ekstensiv drift. Det vurderes, at arealerne kan forvaltes, så der ikke opstår konflikt mellem beskyttelsesinteresserne.

I forbindelse med vandplanen skal der skabes kontinuitet i Villestrup Å og åen skal sikres en god økologisk tilstand. Opstemningen og opstuvningszonen ved Villestrup Gods forhindrer dette. Naturstyrelsen og Mariagerfjord Kommune arbejder på et projekt med et omløbsstryg ved godset uden at sænke vandstanden. Projektet sikrer passage for vandrefisk herunder bæklampret og havlampret. Det er dog usikkert om projektet er tilstrækkeligt til at sikre en god økologisk kvalitet i Villestrup Å opstrøms Godset. Det kan derfor blive nødvendigt at sænke vandstanden opstrøms godset og der er derfor potentielt modstridende interesse mellem kravene i vandplanerne og naturtyperne. Særligt elle- og askeskov og rigkær opstrøms godset bliver påvirket. Naturstyrelsen vurderer samlet set, at projektet er en vigtig del af områdets forvaltning, og at det vil medvirke til at opfylde områdets bevaringsmålsætninger. På den baggrund prioriteres genopretning af naturlige vandløbsforhold og naturlig hydrologi.

Overvågning af Natura 2000-planens effekt

Natura 2000-indsatsen overvåges i forhold til udpegningsgrundlaget og naturværdiens tilstand via det nationale overvågningsprogram NOVANA, som Miljø- og Fødevareministeriet er ansvarlig for. Overvågningen vil over tid vise, om de planlagte indsatser har den forventede effekt på naturtypernes tilstand.